

ნოშადურდი

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

№ 4. ეოველკვირეული ჟურნალი 1907 წ.

2067

ილია ჭავჭავაძე თავის ნათესავთა და სტუმართა შორის საგურამოში „ილიაობას“ 1895 წ.

ილიას საფლავთან.

დღეს საქართველო უკანასკნელად ეთხოვება თავის ილიას!

რაც მოხდა, ის არ უდა მომხდარ იყო!

ამაშია ქართველების სულის კვეთება, მისი ტრაგიზმი!

ცრემლი და ქვითინი ვერ დაუშუშებენ წყლულებს ილიას!

კენესა და გოდება ვერ გაუქარწყლებენ ილიას უკანასკნელ წუთში ნაგრძობ სიმწარეს!

ამიტომ ეხლა „ტყუილია სულთქმა, უში!“

უნდა შეურიგდეთ უცილობელ ფაქტს!..

მაგრამ ერთის პირობით.

ეს პირობა არ არის მძიმე და შეუძლებელი.

უნდა გამოაშკარავდეს ბოროტ მოქმედება და მისი საბაზი.

სრული ნათელი უნდა მოეფინოს უცოდინარობის წყვილიდან.

უნდა მორეცხილ იქმნას ჩირქი და ფურთხი ქართველ ერის პირ-სახიდან.

ამ კანონიერ სურვილს, ამ უზენაესს უფლებას წინ ვერავინ ვერ აღუდგება.

ეს მართებული საქმე უნდა იკისრონ და თავს იღვან ჩვენში მომქმედ პარტიებმა.

პარტიები ხომ საზოგადოების გულ-ღვიძლიდან გამოსული მიმართულებაა, შაშასადამე მისი სულის მოსაიღწეოდ.

სოციალ-დემოკრატები, სოციალ-ფედერალისტები, სოციალ-რევოლუციონერები, ანარქისტები, ავტონომისტები და სხვები, ყველანი ერთნაირის გრძობით დაინტერესებულნი უნდა იყვნენ სიმაართლის ძიებაში.

ამას ითხოვს მთელი ქვეყნისა და ერის აღფრთოვებული სინდისი!

სიმაართლის აღდგენით გამოაშკარავდება, გამოქვეყნდება თვით ბოროტების გარდა; პარტიების კაცური კაცობა, მათი სისუფთავე და სიწმინდე.

ვინც ამის წინააღმდეგი იქნება, იგი თვითონ გააკრავს თავის თავს სამარცხვინო ბოძზე და საქვეყნოდ დაამტკიცებს რომ თვითონაც მონაწილეა ილიას სისხლის დანთხევაში ქართველი ერის შეურაცხყოფასა და შერცხვენაში!

ყოველსავე აზრიანისაგან იბადება გონიერი.

ყოველივე უგნურობიდან იბადება სივადღაზე და სიმდაბლე.

ხალხის ფსიხოლოგიაში, ვითარცა ბუნებაში, არასფერი უმნიშვნელოდ არ იკარგება.

ხალხი თავის მსჯავრს დასდევს ყოველსავე ავსა და მავნებელს.

სიბრძნის საგანი მხოლოდ კეთილი საქმე და ცხოვრების უკულმართობის გარანდვაა.

ბრძენი და რაინდი ის არის, ვინც უშიშრად ჩაიხედავს თავის სისუსტესა და ნაკლულეფანებაში, უმაგალითო, არსად არ თქმული, სიღმურე დასჯილი უნდა იქმნას!

ვინც ქარსა სთესავს, იგი უეჭველად ქარი-შხალს მოიპკის!

კოპიტის ჯალათს.

(ილია ჭავჭავაძის სსოფნას).

„გბმობ კაცსა უაუგასა
გრუსა და ლალატინსა!“

მ. რუსთაველი.

უმეცარო ძმავ, ფრთებს ნუ შეისხავ, —

ამა არა ეგ სისხრული;

უმანკო სისხლში მოსვრილ ხელებით
ემშაკებს მიეც ცოდვილი სული.

ბოროტო მადგმავ, მოჭკალ ზოგეთა —
ენის სიცოცხლე და სიუვარული;

დაუნდობელი, ეკლან ხელით

ენს ამტკლავი ძლიერი გული.

მაგრამ, სატანავ, შენს უგვან თავზე
კრულვასა იტევის ქართველთა ერი...

შენ დაემსობი... ცოცხალ დაჩხება

იგი მგოსანი და ღვთისნაიკი!

ი მჭედლიშვილი.

ბედის სიშფარა.

ისეც ბნელ დამეს, არწივმა,
მძღვარი ფრთის ჩრდილი წამაფანა...

ახ, ქარიშხლო, შენ გეგუდრები;

მას გაუთხარო სიფლავი ჩქარა!

დაივრიალე, შაბერ-დაღვე,

და მიანგრე სულ არე-მანე,

დად დაინდო არწივის ბუდე —

და მიაყენე ბედის სიმწარე!

ბ. ვოთოშია.

ილია ჭავჭავაძის ავტორიზაციაში.

წუთის-სოფელი ესეა:

ლამე დღეს უთენებია,

რაც მტრობას დაუქცევია,

სიყვარულს უშენებია.

— კაცად იმასა არ ვაქებ

ვინცა სისხლისა მღვრელოა,

ვაუკაცად იგი მიქია,

ვინც უბედურთა მხსნელია.

— სიკეთით სძლიე შენს მტერსა,

ერიდე სისხლით ზღვევასა:

სულ-გრძელობითა ძლიევა სჯობს

ვაუკაცობითა ძლიევასა.

— ხმალი იმოდენს ვერას იქმს,
მრისხანე და ძლიერიო;
რასაც იქმს მშვიდობიანი
კალმის პატარა წვერიო.

— არა, არ ვუქებ ვაჟკაცსა
კაცთა მუსგრას და ომსაო!..
ვაჟკაც იგია, ვინც მართალს
ეტყვის ქვეყანას მკდომსაო;
ვინც არ შეუდრკა მრავალსა,
ხშირად მართლისთვის მწყრომსაო,
ვინც კრავს უმანკოს ეკრძალვის
და პირში უდგას ლომსაო.

— შუბი დიდია და მძლავრი,
სისხლ-მღვრელი, სისხლის მამელია,
წყნარი, პაწია ნემსი კი
შიშველ-ტიტველთა მცემელია.

— პატიოსან მტერთა შორის
მოციქული ნამუსია.

— კაცად მაშინ ხარ საქები,
თუ ეს წესი წესად დარგე:
ყოველ დღესა შენს თავს ჰკითხო,—
აბა, მე დღეს ვის რა ვარგე?

— მადლმა სუქვა: წუთი სოფელში
ყოფნა ვაი რა ძნელია!
ძალი ძალოვნობს, ბატონობს,
მე გული გადამელია,
საცა კი შევხვდი, დამძლია,
ვერ შეუბრუნე ხელია...
მართალი უთქვამს, ვინცა სთქვა—
„ძალა აღმართის მხვენელია“.

— გებრალეობდეს, ნუ რისხავ
კაცს, შენზედ შურით მწდომსაო!—
კეთილი ფარად უფარე
შენთვის ბოროტის მდომსაო,
მადლისა წყაროს ასმეგდე
ცოდვის გუბეში მდგომსაო.

— ვაჟკაცთ ცრემლსა რად უძრახვენ?
რკინაც სტყდება, როს სცემს გრდემლი...
კაცთ და პირუტყვთ გასარჩევად
ღმერთმა შეჰქმნა მარტო ცრემლი.

— თუ სახელის შოვნა გინდა,
დღეს ისეთი ნერგი დარგე,
რომ ხვალემა მადლობით სთქვას:
ნანერგითა შენით მარგე.

— წინა კაცი უკანასი
ხილიაო, ნათქვამია,
დღეის ვაგლახს ამით დასძლევს,
ვინცა ხვალისა მდომია.

ლო, გენძეხადის სამიკიტნო არ ბავიგონიათ! ჰო და დღეს
გენძეხადემ პროლეტარიატია იცის რა ხილიც არის. სამი
ბიჭი ტრიალებდა იმის სამიკიტნოში, პლიტაში...
ენტო, ზედ სატყელები იხარშებოდა... ჰერი ჰა...
ხედავ პლიტას ორთქლი ასდის! ეს ხომ ფაბრიკაა! აბა, ჰკა
მაგას! გენძეხადე, კაპიტალი!... ძირს გენძეხადე, ძირს კაპი-
ტალი! და ბაქრა ვითარცა აჩრდილი კაპიტალი ქუთაისში.
გენძეხადის სამიკიტნოში ცეცხლი ჩაქრა და თვითონ გენძეხა-
დე კი დიდებულ სრულიად რუსეთის პროლეტარიატში ჩა-
ეწერა....

აბა, მოისმინე დიდებულო, სერვანტეს, შტუტგარტის
კონგრესზედ ერთი ქუთაისელი ნოქრის მიერ შეტანილი პრო-
ექტი! რა ნაირად უნდა შეუერთდეს, ამბობს ქუთაისელი
ნოქარი თავის პროექტში, ოკრიბელი პროლეტარი ინგლი-
სელ პროლეტარს, თუ ჯერ ნიადაგი არ მოუმზადდეთ! ამი-
სთვის მე ვითხოვ მთელმა ინგლისის პროლეტარიატმა ოკ-
რიბულ ღამს და ლობიოს შეეჩვიოს და ოკრიბელმა კი
ინგლისური ბივსტეკსი მიირთვასო. როცა ეს მოხდება, მა-
შინ კი თამამად შეგვიძლიან ვიყვიროთ ჩვენი დევიზი: პრო-
ლეტარნო მთელი ქვეყნისა შეერთდით! ცხონდა მამა შენი!
დღეს მთელი ოკრიბა, ამ პროექტის წყალობით, ინგლისურ-
ად აღაპარაკდა. „ერუნდას ქმნიან, ფონქვერეო“ გაიძახის
ოკრიბელი და ქართული ენა კი სულ გადაავიწყდა, მარტო
სოფელი ჯიმასტარო ლაპარაკობს ქართულად და როგორც
ტელეგრაფმა გვაცნობა ენა-მეტყველი ბელადი სოციალ-დი-
ყურებიანებისა, თურმე ძლიერ გაჯავრებულა, რატომ ჯი-
მასტაროვლებსაც არ აქამეთ ინგლისური ბივსტეკსიო.

21 აგვისტოს, (ახალი სტილით) იმავე შტუტგარტის
კონგრესზედ, როგორც მოგვითხრობს გაზ. „Tempus“, მცნოვანი
მოხუცი სოციალ-დემოკრატი ბებელი ამტკიცებდა, ერვებს
წინააღმდეგ, რომ სამშობლო ისეთი ფაქტია, რომლის წი-
ნააღმდეგ არაფრის თქმა არ შეიძლებაო. უბედურობა იქნე-
ბა, განაგრძო სიმპატიურმა მოხუცმა, რომ საფრანგეთში
გერმანელებმა თავის მმართველობა შეიტანოსო, ან ფრანგე-
ბი გახდნენ ჩვენი სამშობლოს მმართველნიო. „თქვენ, ბა-
ტონო ერვე, ისეთ რამეს ჩადიხართ, რაც ძრიულ ასიამოვ-
ნებს გერმანიის უმთავრეს შტაბსაო.“—მაშ ვისთვის ვმუ-
შაობთო? იკითხა ერვემ—თქვენ მუშაობთ გერმანიის მარ-
თებლობისთვის—უთხრა კონგრესის თავს-მჯდომარე ფოლ-
მარმა და მიუბრუნდა ყორეს—ვინ მოიყვანა ეს შარლატანი
ამ კონგრესზედო? ეს იყო და ეს! დიდებულო, სერვანტეს!
საცოდავს ბებელს ამის მეტი არა უთქვამს რა, მამბრამ ქუ-
თაისის ჯგუფმა კი დაადგინა: რადბან ბებელმა სიტყვა
„სამშობლო“ ახსენა—ბოიკოტი გამოცხადდოსო. საცოდავი
ბებელი ზის ეხლა პირ-დამუწული და ვინ იცის შეიძლება
ბოდიშის წერილსაც ანზადებს...

ოჰ, სერვანტეს, სერვანტეს!
რომელმა სულელმა სთქვა, ბავშვის ხელში მჭრელი
დანა საშიში იარაღი არისო!

დავრჩები ოქვენ ნიჭის პატივის მცემელი ნიკო ბად—ძე.

წებალ-წასაღებად, ებად-ასაღებად.

ჩვენი ცხოვრება მხოლოდ ტანჯვაა...

ოჰ, დიდებულო, სერვანტეს! სადა ხარ ეხლა? იცი
დიდებულო კაცო, რამდენი ქარის წისკვილები ატრიალდა
ჩვენს კურთხეულს საქართველოში და განსაკუთრებით კი
უცნაურ ქალაქ ქუთაისში? რასაკვირველია თქვენ, დიდებუ-

ვით შავს ნისფსა შემოდგომაბით
მანდარი, ველი დაუბურია,
ამ ყოფაშია აწ ჩემი გუდიტ
მწარე ნადგელით შესუთულია!

შესანიშნავი ქანდაკებანი.

ვხედავ მშრამელ ხადხს ახრებუღსა,
უღელ ქვეშ ჭკვენის და იტანჯება;
მოსისხლე მტერი აწავის ინდაბს
მართად ჯვარს აკრავს—არ ებრალება!

უღმობელ ხელმა ბასრს მახელითა
ნოუკლა ფჯახს მამა—მკვებელი!
ეს არ აკმარა დაბლებულია
გადუწვა სანახოსაბადებელი!

ბნელს სახერობილეთ გარდაქცეულა
ტურთა სამშობლო, აჭყვავებულა;
რადენი სისხლი აქ დაქცეულა;
რადენს გაჭვმირეს ცხელ ტყვიით გული...
ჩვენი ცხოვრება მხოლოდ ტანჯვა,
იგი შავია ვითა ჩხრდილი;
მჭკვებელი მამინ თუ მოსვენებ,
ცოცხადს თანა გდევს კვნესა-ტირილი!..
ბუნებარი.

თავისუფლება... თავისთვის!

(ბიუროკრატის ყურად ხაღები).

ერთი ინკვიზიტორი ამბობდა:

— ცოველს ადამიანს უფლება აქვს თავისუფ-
ლად იფიქროს რაზედაც კი მოისურვებს.

— სიტყვისა? კითხა ერთმა ჭაბუკმა.

ინკვიზიტორმა წარბები შეუკრა და მაგრატელ-
ზე მიუთითა, რომლითაც თავისუფალ სიტყვის
პატრონს ენას ჭრიდნენ ხოლომე.

— ბეჭდვისა? ხელმეორედ შეეკითხა ყმაწვილი.

ინკვიზიტორმა ფანჯარა გააღო და ჭაბუკს
დაანახვა „აუტო-და-ფე“ (actus fidei) გაჩირაღდნე-
ბული კოცონი, რომელზედაც განდგომილთ—ერე-
ტიკოსების წიგნები იწოდა.

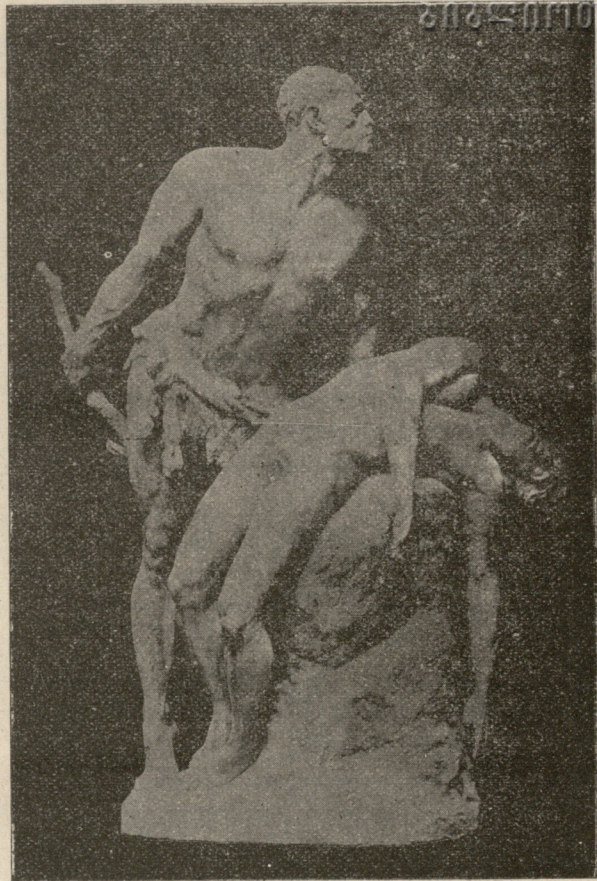
ჭაბუკი მალე მიხვდა, რომ ინკვიზიტორებს
თავისუფლება მარტო თავისთვის ჰქონიათ.

გოგია.

ბ უ რ უ შ ა ს ს ი მ ლ მ რ ა .

(მიბაძვა აკაკის)

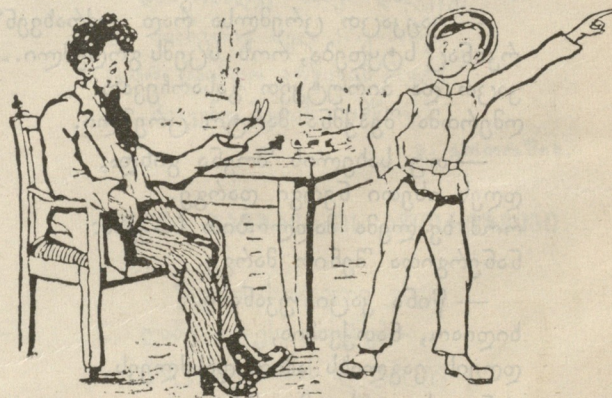
შეეჩვია ნეტარებას. აწ გული,
ბავშვობიდან განცხრომაში ჩამბული.
შეეჩვია სიხარულსა მარად ის,
შვება—ლხენა დამებადა მარადის
სულ ვიციანი, სულ ვქეიფობ და ვხარობ;
სხვამ იტანჯოს, მე კი მაინც ვნეტარობ.
ბლომათა მაქვს ფული, პური და ღვინო,
მისთვის ვცხორობ, რომ მარადის ვილხინო.
რას მიქვია ნაღველი და სევდები,
ქედს მიხრიან და მით უფრო ვმხნევედები.
დროს ვატარებ ქეიფით და ლხენითა,
ვინ რას მაწყენს ან საქმით, ან ენითა!?.
ვერვინ დამძღვეს, დავიჯერე, ვიწამე,
ვერც სიკვდილი და ვერც შავი მიწა მე!..
გ. ლაღოშვილი.

კენი და აბელი.

რედმონდ ბოას ქანდაკება.

თანამედროვე შეგირდები.

— შეიღო, ისწავლე, მოხუცი მამა
იმას არ გირჩევს რამაც არ გარგოს,
გამომიგდა: უგულა ნაყოფმა,
რცა დაშწიფდეს—მამინ ივარგოს!

— კარგი ძაღიან, ათასჯერ კარგი,
მაკასვე ამბობს, ვინც მოხუცია,
აჭ, მე წიგნებს მოგუჯდები
შენ გააკეთა რეგოლიყცა!

შესანიშნავი სურათები.

წარღვნა.

(არაკი)

ეროვნული
ბავშვთა

ამურთა თავდასხმა.
ბუბროს სურათი.

რაჭველი შურდულის აღსარება

ჩემი შურდული მუდამ ჟამს
უსამართლობის მტერია,
ძმობა, ერთობა, მტერს რისხვა—
იმის დროშაზე სწვრია.

ეჰ პაწაწინა შურდული
მტრისათვის მომართულია,
მე ამას უნდა შევსწირო
ჩემი სული და გულია.

მეც კარგათ ვიცი, შურდულო,
მტრის ძალა რომ დღეს დიდია,
მაგრამ არ შედრკე, შურდულო,
არ ჩატეხილა ხილია.

ტყულათ ჰგონია ზოგ-ზოგებს
მტერმა დასძლიოს მდევია,
ქვეყნის მარჩენალს ბუმბერაზს
მითხარი ვინ მორევია?

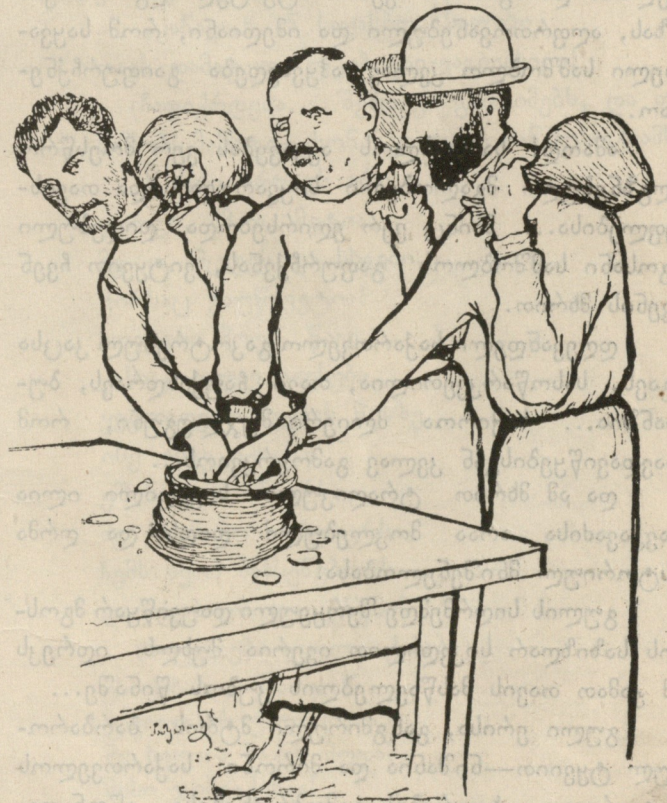
დღეს გაუღიმა ბედმა მტერს
და გაპარჯვება ჰგონია
ენახოთ რომ ისე გარბოდეს
ვეღარ იპოვოს ფონია.

რაჭველი შურდული.

ოდეს განვებით მოვევლინა წარღვნა ქვეყანას,
წყალი მოველო სამყაროს მთას, ტყეს და ყანას,
მას ჟამს ცხოვრებდა ვინმე ნოე. უზარმაზარი
კიდობანი მან გააკეთა, ძლიერ მაგარი...
ჩამოუარა უდაბნოებს, კლდეს, ღრეს და ველებს
და დედალ—მამალს; მოუყარა თავი ცხოველებს.
ხანი გავიდა, წყალი დაშრა, გამოჩნდა ბინა...
თავისუფლება მაშინ ნოემ ცხოველებს მიცა.
და გამოვიდა, სხვათა შორის, კიდობნით დათვი...
ძალუმი იყო, ავი სული, თავისი თათვი
აუარებელს ადგილ—მამულს მოხვია მარდათ,
თითქოს ქვეყანა მარტო ამას ეყიდოს ნარდათ.
თუმცა იბარტყა და ბლომათაც გაუჩნდა ბელი,
მაგრამ განუდგა ახლა სრულათ საბრძანებელი...
მონახა სორო, მასში შეძვრა და ელის, იცდის...
მე კი მგონია—მალე იგი წარღვნას განიცდის!
თუ წყალით არა, მოესწრება ხალხისგან წარღვნას...
ხალხი ვერ დათმ. აბს სიბოროტეს რე ამდენს გარყენას!..

თომა პუხა.

ტფილისის სალახის რაინდები.

სამნი ვართ, სამნივე ძმანა ვართ,
ვმსახურებთ ღვთისა ანაბრათ
შეთხსნის ჯამაგირსაც გჭაშთ
სამივე ქმურათ, თანაბრათ!

ილია ჭავჭავაძის ხსოვნას.

დავევლინება საუკეთესო მამულისშვილი... გან-
შორდა, ჩამოეცალა საზოგადო ასპარეზს გენიოსი
საერო წინამძღოლი... წინამძღოლი რომელიც მთე-
ლი ნახევარ საუკუნე უფლობდა ქართულ საზოგა-
დო აზრს, ქართულ საზოგადო ცხოვრებას...

ვილასიც ბოროტი ხელი გაკადნიერდა და გაპ-
გმირა გული საქართველოსა... ვიღამაც შეურაც-
ხყო წმიდათა წმინდა ქართველი ერისა. ვიღამაც
შელახა ერის უმაღლესი და უზენაესი გრძობანი.
სამშობლო ისტორია არ მოსწრებია ამ გვარ ბია-
ბრუობას და საქართველო ჰღელავს და არ იცის, რა
რიგათ და როგორ იცხოვროს შეგინებულის სახე-
ლით, შერცხვენილი პირით!..

ზოგჯერ ყოფილან დევლინი გენიოსი, ძლიე-
რი წინამძღოლნი, ბელადნი, ხოლო მათს დევნაში
ერს წილი არასოდეს არა სდებია... დევნა დიდ
ბუნებოვან მამულიშვილთა ერის ხელობა არ არის...
ამ გვარი საქმე უკუღმართ და უბედურთ საზოგა-
დოების ნაძირალთა ხვედრია!..

მაგრამ ანარქიისა და გახრწნილობის უამსა და
დროს საცოდავნი და სასაცილოანი არიან ისინი,
ვინც ნდობით შეჰპყრებენ არა მკითხვე მეტოქრებს,
ერის ვითომდა ქირისუფალთ და ცრემლის მფრქვე-
ველთა! და მგოსანი ჩვენი მტკიცედ ადგა თავის
გზას, აღფრთოვანებული და იმედიანი, რომ საყვა-
რელი სამშობლო კვლავ აპყვავდება გაიფურჩქნე-
ბაო.

ამაოდ! სამშობლოს აყვავებას ვერ მოესწრო
აღზნებული მგალობელი სიყვარულის და თავის-
უფლებისა... მაინც ვერ ეღირსებოდა დიდებული
მგოსანი სამშობლოს გაფურჩქნას, ვიტყვიტ ჩვენ
ჩვენის მხრით.

დღევანდელი საქართველო გაკოტრებულ კაცსა
ჰგავს, სასოწარკვეთილია, თავი ჩაუქინდრავს, ბუ-
რანშია... საქირაა ძლიერი მუჯლუგუნი, რომ
თავდავიწყებისგან კვლავ გამოერკვიოს...

და ამ მხრით ტრალიკული სიკვდილი ილია
ქავჭავაძისა არაა მოკლებული დიდსა და ღრმა
ისტორიულ მნიშვნელობას!

გულის სიღრმემდე შერყეული დაუვიწყარ მგოს-
ნის საზიზღარ სიკვდილით ივერია მუხლს იდრეკს
ამ უამათ თავის მასწავლებლის კუბოს წინაშე...

გული ერისა, განგმირული მტრის ბარბარო-
სულ ტყვიით—ნიშანია და მირონი საქართველოს
ისტორიულ ცხოვრების გამობრუნებისა, აწონ-და-
წონა და მსჯავრია უკანასკნელის შავბედიით და
უკუღმართ ხანასი...

დადგა დიდებული ისტორიული მომენტი, და-
დგა უამი, ოდეს ეროვნული გრძობა ფრთებს

ისხავს, ვარდივით იშლება ხალხში, ოდეს სამშობ-
ლო ეროვნულ ცხოვრების დაბრუნებას გზას დას-
დგამია...

ჩვენც დაობლებულნი შეილნი ივერისა, იმედ
შესხმულნი და აღფრთოვანებულნი შენის გენიოსო-
ბის უკვდავ და შემომქმედ ძალით, ძვირფასო ილია
გრიგოლისძევე, მივეშურებით შენს საფლავისკენ
სატირლად კი არა, არამედ უკანასკნელი შენი ან-
დერძის ასასრულებლად—ეროვნულ საქმის დასა-
ცვათ და მისთვის თავის შესაწირავად!

საუკუნო განსვენება შენ, დიდებულო მასწავ-
ლებლო,
და წყველა-კრულვა შენს პირშავ მკვლელებს!

გ. ამირჯიბი.

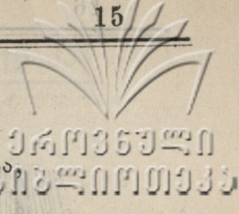
პ რ ო ვ ი ნ ც ი ა.

ქუთაისის რამე-ჯუმე.

— ხოლერის მოლოდინში ქალაქის საბჭო დიდს
მზადებაშია: ასუფთავებს ქუჩებს, მოედნებს, ეზოებს,
თვალ-ყურს ადევნებს და სპობს უვარგის სანოვა-
გესა და ხილს; აკრძალულია ქუჩებში სხვა და სხვა
ხილელისა და ქის წყლის გაყიდვა; ნაბრძანებია
სხვა და სხვა დაწესებულებებში უსათუოდ გადადუ-
ლებული წყალი იხმარონ სასმელად და სხვა და
სხვა... ყველაფერი ეს შვენივრადაა დაწე-
რილი ქალაქზე, ნამდვილად კი... ამას მე ნუ
მკითხავთ!..

— ქუთაისის კლუბის საქმე წინ მიდის. მისი
სადგომის გასაფართოებლად თავად-აზნაურთა დე-
პუტატთა საკრებულოს ყოფილი სადგომიც იქირა-
ვეს. შენობის შეკეთება ქალაქის გამგეობას სამი-
ათას მანეთამდის უჯდება. როგორც გავიგე, ქუთა-
ისში მეორე კლუბიც არსდება, რომლის წევრე-
ბად მხოლოდ წმინდა წყლის არისტოკრატებს მიი-
ღებენ. კლუბის საკეთილ-დღეოდ დიდი ღვაწლი
დასდო ზოგიერთმა განათლებულმა პირმა, რომელ-
თაც კლუბისტ-ბაქარისტები პატივისცემის ნიშნად
კედელზედ უპირებენ ჩამოკიდებას უმთავრეს დარ-
ბაზში.

— სულ სხვა სურათს წარმოადგენს ქალაქის
გამგეობის სადგომი: ვიწრო, ბნელი ოთახები, დახ-
ლეჩილ-გახუნებული და გატალახიანებული ჰერ-
იატაკი. აივანი იმდენად დაძველებული და დამპალი,
რომ ზედ გავლა მეტად საშიშოა; სახურავი დაცხ-
რილულ-შეუღლებავი; კარ-ფანჯრები კბილებ-დალ-
რენილი ვერც მტერს იკავებს, ვერც სიცხესა და
ვერც სიცივეს; წვიმის დროს ოთახებში კოჭებამდის
ტბა დგას, ქარის დროს კი მტვერი... საქირაა მისი
კაპიტალური შეკეთება, მაგრამ... ეს ხომ კლუბი
არაა, რომ მისთვის ვინმე თავი შეიწუხოს!..

— სტიპენდიების გამწესრიგებელ კომისიას დაუდგენია: რადგან ბევრი მთხოვნელია და ჩვენი სტიპენდიები ყველას არ გასწვდება, ამიტომ უმჯობესი იქნება, ეს სტიპენდიები ჩვენს შვილებსა და მახლობელ ნათესავებს გავუნაწილოთ. ეს დიდებული აზრი პირველად თავ. ვარადებულ აფაქიძეს მოსვლია.

ისარა.

გ ა მ ო ტ ა ნ ა № 1.

ქუთაისში დაცანცალობს,
ერთი რამა ცხოველია:
მაღალია გრძელუღვანა
და ჯიბეში მძრომელია.
ქუჩაში კაცს არ გაუშვებს
თუ არ გაუჩხრეკელია,
ეშმაკობაში ვერას დროს
მას ვერ აჯობებს მელია.
ქუთათურნი უსათუოდ
მიხედებიან რომელია,
რადგან შარშანდელის აქეთა
დაგვიქცია სოფელია.

კვანწარახი.

ახალციხე. აქაური ქართველი კატოლიკები კარგა ხანია ცდილობენ სომხების ტიბიკონს ჩამოშორდნენ და ერთხელ და სამუდამოთ განთავისუფლდნენ იმათის სულიერი მზრუნველობისაგან, მაგრამ, სამწუხაროთ, მათი მოძღვრები, რომელთა რიცხვი თითებზე დაითვლება, ამ კანონიერ სურვილს ქართველებისას ღალატობენ. მიზეზი გახლავთ კუჭის მრწამსი—„ვაი თუ პატრები გამრავლდნენ და ჩვენ საცოხნი მოგვაკლდესო.“ ამ „კუჭიკტი“ პატრებში თითო ოროლა არის იმისთანებიც, რომელნიც მზად არიან ერს საშახური გაუწიონ და სომხურ ტიბიკონი გადააყენონ, თუნდაც ამისათვის თვითონაც იქმნან გადაყენებულნი, მაგრამ მოგესენებათ მარტო ხელი კაცი ჭამაშიაც ცოდო არიო. ესლა „გულის კანკალით და სულის ფანქალით“ ველით „კუჭისტების“ სიმრავლე გაიმარჯვებს თუ ნამდვილი სულიერ მოძღვართა სიპკირე!..

აღდგომა და ხეალაო! ენახოთ!

კუნაპეტი.

თბილისის „უპრავა“

(მღერის დრახტი-გუჰას ხმაზე დაირით ხელში).

ჯან, ეი, ეი, ეი, ეიი...!
ახ ფულაჯან სადა ხარ,
და რომელსა მხარესა,
ვის უხიხარ ჯიბეში
ვინ გიშტერებს თვალებსაა!
ჯან, ეი, ეი, ეი, კოტრი კაცი

ამ ქვეყნათ სჯობს არ იყოს,
ურჩევნია რომ სამარე გაიღოს,
კოტრი კაცის მურაზი წასულია,
რა ძალაა ეს ოხერი ფულიაა!

ჯან ეი, ეი, ეი, ეიი...!
მოვალენი კარს მადგენან მუდამა,
მთლათ წაილო რაც მქონდა იუდამა,
ჯამაგირი ველარ მივე მოხელეს,
გამწარებით თავში ვირტყამ მე ხელებს!

ჯან, ეი, ეი, ეიი...!
მიხაროდა არჩევნისა „იაშჩიკი“
არ მომიხდება მეხუზლა ფოდრაჩიკი
სულ იძახის: „დამითვალე ფულია,
ვა, ოხერო, ოფლით მოგებულია“
(აქედამ ერთის ნოტიოთ მალლა იწყობს აზირას ხმით).

ახხ, ხოლერა, შე ოხერო, რა მიყავ,
მოსვენება ლამის შუა გამიყავ,
რა ვიცოდით თუ ასე ახლო იყავ,
რაც დამაკლდა შენ ერთი ორათ მიყავ?
რა უდროვოთ, ამინთე ჩირაღდანი,
ტფილის ქალაქს გადახადე სამანი,
შე, ლევანდო, ვირის თავო, რა ქენი,
წახდა, რალა, წახდა ჩემი საქმენიი!
რა გინდოდა დებულიყო ტალახი,
ვის ჰქონდა, აბა მითხარ, ნანახი,
ან „კანავე“, ან საყასბო, სალაზი,
თავს დამატყდა უცებ ვაი-ვაგლახიი!

(ჩაფიქრდება... შემდეგ გაიღიმებს, და თამაშობს მაშადი—სონას ყაიდაზე თან მოსთქვამს);

ეს რაც არი ეს არი,
დარდი, ძმაო, მეტია,
მე კი ამცდეს და სხვები
ქირსაც გაუწყვეტია!
ხოლერა მოვა, წავა,
კასაც კვლავ აივსება
ყველაფერი ძველს წესზე
ისე ისევ იქნება.

ეშინოდეს მშეჩესა,
მე რა მიქირს ძლიერსა,
ჩემს ავთ მახსენებელს
დარღუბალა და კვენსა!

(მიუჯდება ლულა ქაბაბს).

ეს ქაბაბი, ძმაოჯან,
ტფილისის ქალაქისაა,
მე ხელთა მაქვს მუდამა
მისი ჯიბე-ქისაა!
ქვეიანებუა სულელის
უნდა ქონება სქაქონ!
მიკირ ხმა ქენ, იგალე,
ჯან, ამონ, ამონ, ამონ!

ი. ევდოშვილი.

გააგის სამშვიდობო კონფერენციის სამართალი.

ქართული
ლიტერატურა

„სად მითრეულხართ აზიას ძველ ნაშინა? ყველა-ყველა, მაცრამ თქვენ რა ავტონომიას
 თხოულობთ, როცა თქვენისვე თანხმობით მონობა ირჩიეთ! მონებს—მონობა, ძღაერთ—
 თვითნებობა! აი ბჭყეინვადე სხეელმწიფეთა დეკაზი!“

„ნიშადურის“ პასუხები.

ჭიათურაში—ბ.ნ. ნ. — მოგვაწოდეთ. სიამოვნებით დავეკუთვით.

გორში—მ.მ.მ. — „იტყვა გრძელი მოკლეთ ითქმის“ თქვენ კი ძალზე გაკვირებული გაქვთ თქვენი ამბავი.

ფოთში.—გოგიას — ზოგი რამ გამოგვადგება. საინტერესოა ადგილობრივი ამბები.

ხილნალში.—ვანო—ბეს. იქაურ მედროგეთა „ბლოკს“, რომლის მეთაურობა დაშნაკაცაქანებს კისრად უდევიათ, ჩვენც ვუპირებთ ნიშადურის წაცხებას.

თფილისში.—კეთილის მყოფელს. ჟურნალის სახელს „ნიშადურს“ იწუნებთ. დაბეჭდილ მასალებს კი იწონებთ. ეს უკანასკნელი სასიამოვნოა და პირველი კი სამწუხარო. საქმე „სახელი კი არა სახრავია“.

ბათუმი—შ.ს. პირველსავე ნომერში შეუტლებელი იყო მთელი ჟურნალის „ფიზიონომიის“ ჩვენება. თქვენი მეგობრული რჩევა სასიამოვნოა. ჩვენც იმ აზრისა ვართ, რომ

ლიტერატურულ—მხატრულ მხრეს უპირატესობა ჰქონდეს ჟურნალში. რაც შეეხება სკრიოზულისა და იუმორისტიკულის განცალკევებას—არ გეთანხებით: თვით ცხოვრებაში სატირელი და სასაცილო გადახლართულია ერთმანეთში, თანამშრომლობისათვის გმაღლობთ, „ჰმამს სტუმარი სასურველი, მასპინძელი მზიარული.“

რედ.-გამომცემელი ვალერიან გუნია.

ახალი ელექტრო-მბეჭდავი სტამბა

„სორაპანი“

დებულობს ეოველგვარ სხატამბო საქმეს განსაკუთრებით სუფთად და დანიშნულ დროსე.